

IKC DE KLOOSTERTUIN, ASSEN EIGENTIJD, INNOVATIEF EN BENG

De uitbreidingswijk Kloosterveen in Assen heeft na vijftien jaar onderwijs in noodlokalen eindelijk een groot, eigentijds en innovatief schoolgebouw. In een Design, Build & Maintain-traject realiseerde Bouwmij Hendriks de eerste Asser gasloze BENG-school. Het nieuwe Integrale Kindcentrum (IKC) werd gerealiseerd in opdracht van Christelijke Kindcentra (CKC) Drenthe, die daarmee vooroploopt in innovatie.

Albert Velthuis, voorzitter College van Bestuur van CKC Drenthe: 'Die noodlokalen stonden er al vijftien jaar en dat kon nooit de bedoeling zijn.' Het idee van een brede school samen met de openbare basisschool (obs) is losgelaten. 'De obs heeft zijn groeipiek gehad en daalt naar de stabiele situatie, terwijl De Kloostertuin momenteel nog steeds groeiende is. En organisatorisch was het lastig.' Uitbreiden op de bestaande locatie lukte niet. 'Wij hebben de keus gemaakt voor nieuwbouw en de obs gaat de vrijkomende permanente lokalen van CKC De Kloostertuin in gebruik nemen.' In het nieuwe IKC worden een kinderdagverblijf, een buitenschoolse opvang (BSO) en een reguliere basisschool met twee stromen leerlingen gehuisvest, bij elkaar 400 leerlingen en opvang voor 50 kinderen.

‘Onze mensen moeten veertig jaar in dit gebouw werken’
- Albert Velthuis

Gebouw- en onderwijsconcept

Er is nagedacht over een nieuw gebouw- en onderwijsconcept voor leerlingen van 0 tot 13 jaar: met kinderopvang, BSO, peuterarrangementen, doorgaande leerlijnen en een verbinding voor de twee onderwijsstromen Jenaplan-onderwijs en Leonardo-onderwijs voor hoogbegaafde kinderen. Velthuis: 'Wij hebben die laatste bewust gekoppeld aan het reguliere onderwijs van Jenaplan. Deze kinderen moet je niet apart houden maar naar elkaar laten toegroeien.'

Design, Build & Maintain, inclusief onderhoud

Ingenieursadviesbureau Sweco werd als bouwadviseur in de arm genomen, terwijl CKC Drenthe zelf de rol van bouwheer vervulde. 'Om een toekomstbestendige school te bouwen was het budget gebaseerd op de normvergoeding vanuit VNG niet toereikend', zegt Arie Bottema, projectmanager bij Sweco en in het project onder andere verantwoordelijk voor het programma van eisen en de contractvorming. 'We kozen voor een geïntegreerde contractvorm, waarbij ontwerp, uitvoering en onderhoud werden ondergebracht bij één marktpartij. Bij de aanbesteding hebben we de aannemers uitgedaagd om binnen het budget zoveel mogelijk te leveren. Dit leidde tot een efficiënt, toekomstbestendig en compact ontwerp. Door ook het onderhoud voor twintig jaar mee te nemen in het contract, werd de aannemer getriggerd om maximale kwaliteit te leveren.'

Architect gekoppeld aan aannemer

Uitgangspunt in het programma van eisen was de realisatie van een duurzaam gebouw. De eisen van het bouwbesluit werden als ondergrens aangegeven en vanuit klimaat- en gezondheid is het programma van eisen 'Frisse scholen' voorgeschreven. Extra's werden beloofd als men die binnen de prijs kon leveren, zoals een betere score op 'Frisse scholen' en duurzaamheid. Bottema: 'En daarmee is de basis van de school goed voor toekomstig onderwijs.' De geïntegreerde contractvorm bracht met zich mee dat de architect en de technische adviseurs werden gekoppeld aan een aannemer. Volgens Bottema was het voor de architect een uitdaging om het Jenaplan-onderwijs te vertalen naar een ontwerp. Daarbij golden voor Albert Velthuis onder meer criteria als: wie ben jij als mens, kun je luisteren en gevoelens hebben. De voorkeur ging uit naar bedrijven uit de regio, omdat ouders ook vaak bij regionale bedrijven werken. Velthuis: 'Een gebouw ontwerpen en bouwen is één, maar daarna zijn ze weg en onze mensen moeten er veertig jaar in werken.'

Centraal hart

Het aan Bouwmij Hendriks gekoppelde architectenbureau 12WAT uit Assen vertaalde de uitgangspunten van Jenaplan-onderwijs naar een centraal hart met rondom de functionaliteit aan lesruimte. 'Jenaplan vraagt om veel ruimte en de viering staat centraal', legt Velthuis uit. 'Met viering kun je ook de identiteit van je school weergeven.' Een centraal hart om samen te komen, samen te vieren, samen te leren, samen te spelen en samen te bezinnen, is gevormd door de realisatie van twee speelgroepsruimten, een podium en ruimte daaromheen op de begane grond. Door de speelruimten te koppelen en te voorzien van grote schuifwanden met glas en de plaatsing van een podium in de centrale hal vond de architect een slimme oplossing om de centrale ontmoetingsruimte te vergroten. Met openslaande deuren naar buiten heeft het hart ook een relatie met de buitenruimte. Door de keuze voor een alzijdig gebouw werden vier entrees gecreëerd voor de verschillende doelgroepen leerlingen: kinderen (kinderdagverblijf), kleuters en leerlingen van midden- en bovenbouw.

'Als je goede keuzes vooraf maakt dan werkt het daarna soepel'

- Aliek Broekema

 ‘De basis van de school is goed voor toekomstig onderwijs’

- Arie Bottema

Bouwopdracht

‘Bouwmij Hendriks verwierf de opdracht op kwaliteit en prijs uit een selectie van drie combinaties’, vertelt directeur Rick Kramer. ‘In november 2017 is gestart met de bouw en het gebouw is in november dit jaar opgeleverd. We verzorgden zelf het vergunningentraject.’ Kramer ziet veel voordelen in een geïntegreerd traject. ‘Als aannemer sta je direct aan het roer, dus dan kun je ook de goede beslissingen nemen in de keuze van materialen om snel en voordelig te bouwen. We kozen voor bewezen systemen die het best bij ons bedrijf passen.’ Projectleider Henk Diphooorn stelt dat het een voordeel is dat je probleemloos een bouwtraject kunt doorlopen. ‘Wij hebben gekozen voor een traditioneel bouwsysteem en een boorpalenfundering. Ook kozen we voor een casco van kanaalplaten en kalkzandsteen en hier en daar zware stalen liggers voor grote overspanningen.’ CKC Drenthe heeft samen met Sweco het bouwproces begeleid. CKC Drenthe voor het bouwkundig deel en Sweco voor het installatiedeel.

BENG en gasloos

BENG staat voor Bijna EnergieNeutrale Gebouwen. In 2020 wordt het wet: alle nieuwe gebouwen moeten dan volgens de BENG-normen worden gebouwd. IKC De Kloostertuin voldoet nu al aan deze normen en is daarmee de eerste BENG-school in Assen, en bovendien gasloos. Velthuis: ‘De kosten van exploitatie en onderhoud zijn vaak hoger dan je terugwint op energieverbruik. Voor dit schoolgebouw toonde Sweco aan dat door de duurzaamheidsmaatregelen gasloos rendabel is en tevens aan de BENG-normen wordt voldaan.’ Kramer: ‘Als aannemer zoeken wij naar het belang van de opdrachtgever, we lopen voor zo’n vraag niet weg. Buiten de reguliere bouwopdracht om zijn ook nog zonnepanelen toegevoegd. Dat is in goed overleg tussen opdrachtgever, installateur en architect gerealiseerd. En als aannemer kun je ook sturen, dat is een voordeel.’

‘Er ligt een garantie- En onderhoudsplan voor 20 jaar’

- Sake van der Kloet

Installaties

Voor Sake van der Kloet, mede-eigenaar van DRS Installatietechniek was dit project grotendeels een normaal traject. Het bedrijf was bekend met op CO₂-gehalte gestuurde klimaatbeheersingsinstallaties. Samen met Aliëk Broekema, projectleider bij Noorman Bouw- en milieud advies en ook partner in het DB&M consortium, is er een eenvoudig en slim ontwerp gemaakt. Hierbij is rekening gehouden met het beperken van de energiebehoefte van het gebouw zelf. Dit is gedaan door het gebouw goed te isoleren, te voorzien van buitenzonwering en energiezuinige verlichting. Broekema: ‘We maakten gebruik van elkaars expertise.’

‘Als aannemer zoeken wij ook naar het belang van de opdrachtgever’

- Rick Kramer

Voor die extra duurzaamheid van gasloos bouwen zijn een warmtepompinstallatie met boilers en buffervaten en een elektrische ketel als back-up voor de koude periode geïnstalleerd. ‘Voor die installatie moesten we wel wat ombouwen en een installatieruimte bouwen’, zegt Diphooorn. ‘Maar we hadden een kleine voorsprong in de tijdsplanning.’ Van der Kloet: ‘Er ligt een garantie- en onderhoudsplan voor twintig jaar. Wij zijn al vanaf 2003 actief met warmtepompen. Je hebt je eigen bestek en dan weet je wel de juiste keuzes te maken.’ Broekema, bij het project betrokken als adviseur akoestiek, brandveiligheid en bouwfysica: ‘Vanaf het begin is alles efficiënt uitgewerkt. Als je goede keuzes vooraf maakt door alle diverse kwaliteitseisen op rijtje te hebben, dan werkt het daarna geheel gemakkelijk en soepel. En dat is wel eens anders. Het voordeel is dat je de aannemer beter kan adviseren en de ruimte in materiaalkeuze kan aangeven.’

Er is wel een overschrijding in kosten geweest. Bottema: ‘Maar met de gemeente is vooraf besproken dat wanneer het bedrag met deze manier van aanbesteden hoger uit zou komen, de gemeente bereid was om extra bij te dragen.’ Velthuis: ‘Het CKC Drenthe heeft er zelf ook een behoorlijk bedrag bij gedaan door de volledige afdeling voor kinderopvang zelf te bekostigen, en de gemeente heeft het andere deel bijgelegd.’

IKC DE KLOOSTERTUIN, ASSEN

Opdrachtgever : CKC Drenthe

BOUWTEAM

Aannemer : Bouwmaatschappij Hendriks
Architect : 12WAT
Adviseur : Sweco
Adviseur Bouwfysica : Noorman Bouw- en milieud advies
Constructeur : Goudstikker - de Vries
Installateur : DRS Installatietechniek

ONDERAANNEMERS & LEVERANCIERS

Staalconstructie : Olijve Constructie
Stukadoorswerk : Afbouw Perdok
Levering en montage van deuren : BPZ
Levering en montage hang- en sluitwerk : BPZ

